

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ANGLIES DIOKSIDO GEOLOGINIO SAUGOJIMO
ĮSTATYMAS**

2011 m. birželio 28 d. Nr. XI-1550
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šis įstatymas nustato asmenų teises, pareigas ir atsakomybę žvalgant, naudojant ir uždariant anglies dioksido geologines saugyklas, anglies dioksido geologinio saugojimo valstybinį valdymą, anglies dioksido geologinių saugyklų parinkimą, leidimų žvalgyti anglies dioksido geologinių saugyklų kompleksus išdavimo, pratęsimo ir panaikinimo sąlygas ir leidimų saugoti anglies dioksidą Lietuvos Respublikos teritorijoje, jos išskirtinėje ekonominėje zonoje ir kontinentiniame šelfe (toliau – Lietuvos Respublikos teritorija) išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo sąlygas, įsipareigojimus, susijusius su anglies dioksido geologinės saugyklos eksploatavimu, uždarymu ir laikotarpiu po anglies dioksido geologinės saugyklos uždarymo, taip pat ginčų sprendimo ir tarptautinio bendradarbiavimo tvarką.

2. Anglies dioksido geologinio saugojimo tikslas – mažinti klimato kaitą izoliuojant anglies dioksidą visam laikui tokiu būdu, kad būtų išvengta neigiamo poveikio aplinkai ir žmonių sveikatai, o jeigu tai neįmanoma, – kad toks poveikis ir pavojus būtų kuo mažesni.

3. Šis įstatymas netaikomas:

1) anglies dioksido geologiniam saugojimui, kuris atliekamas naujų produktų ir procesų mokslinių tyrimų, plėtros ar bandymų tikslais, jeigu ketinama iš viso saugoti mažiau negu 100 kilotonų;

2) angliavandenilių gavybos masto didinimui, išskyrus atvejus, kai angliavandenilių gavybos masto didinimas siejamas su anglies dioksido geologiniu saugojimu.

4. Galimų anglies dioksido geologinių saugyklų kompleksų žvalgyba, anglies dioksido geologinis saugojimas, anglies dioksido geologinės saugyklos uždarymas ir laikotarpiu po anglies dioksido geologinės saugyklos uždarymo nustatyti įsipareigojimai vykdomi šio ir kitų įstatymų bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka taip, kad būtų išvengta neigiamo poveikio aplinkai ir žmonių sveikatai.

5. Šio įstatymo nuostatomis įgyvendinamas Europos Sąjungos teisės aktas, nurodytas šio įstatymo priede.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Anglies dioksido geologinė saugykla** (toliau – **saugykla**) – anglies dioksido (toliau – CO₂) geologiniam saugojimui naudojama ištirta nustatyto tūrio geologinės formacijos ertmė su paviršiaus ir suleidimo įrenginiais.

2. **Anglies dioksido geologinės saugyklos kompleksas** (toliau – **saugyklos kompleksas**) – saugykla ir ją supantys geologiniai dariniai, kurie gali daryti poveikį saugyklos sandarumui ir saugumui (tai yra antrinė saugyklos izoliavimo formacija).

3. **Anglies dioksido geologinės saugyklos uždarymas** (toliau – **saugyklos uždarymas**) – CO₂ leidimo į saugyklą galutinis nutraukimas.

4. **Anglies dioksido geologinio saugojimo pažeidimų šalinimo priemonės** (toliau – **pažeidimų šalinimo priemonės**) – priemonės, kurių imamasi siekiant ištaisyti pažeidimus arba užsandarinti nuotėkio vietas, kad būtų išvengta nuotėkio iš saugyklos komplekso arba jis būtų sustabdytas.

5. **Anglies dioksido geologinio saugojimo veiklos vykdytojas** (toliau – **veiklos**

vykdytojas) – Lietuvos Respublikos fizinis ar juridinis asmuo ar jų filialas, Lietuvos Respublikoje įsteigtas Europos Sąjungos valstybių narių, Europos ekonominės erdvės valstybių juridinis asmuo ar kitų organizacijų filialas, kuriems pagal teisės aktus išduotas leidimas saugoti CO₂ ir kurie eksploatuoja ar kontroliuoja saugyklą arba turi saugyklos techninės veiklos ekonominių sprendimų teisę šio įstatymo nustatyta tvarka.

6. **Anglies dioksido geologinis saugojimas** – CO₂ suleidimas į požemines geologines formacijas ir saugojimas jose.

7. **Anglies dioksido geologinių saugyklų kompleksų žvalgyba** (toliau – **žvalgyba**) – galimų saugyklų kompleksų vertinimas CO₂ saugojimo tikslais, atliekant tiesioginius žemės gelmių tyrimus, pavyzdžiui, gręžiant gręžinius norint gauti informacijos apie galimo saugyklos komplekso sluoksnių savybes, ir nustatytais atvejais CO₂ suleidimo bandymai, siekiant apibūdinti saugyklą.

8. **Anglies dioksido migracija** (toliau – **migracija**) – CO₂ judėjimas ir pasiskirstymas CO₂ geologinėje saugykloje.

9. **Anglies dioksido nuotėkis** (toliau – **nuotėkis**) – CO₂ išsiskyrimas iš CO₂ geologinės saugyklos komplekso.

10. **Anglies dioksido santalka** – geologinėje formacijoje išsisklaidęs CO₂.

11. **Anglies dioksido srautas** – medžiagų srautas, susidarantis surenkant CO₂.

12. **Anglies dioksido vamzdynas** (toliau – **vamzdynas**) – vamzdynas, įskaitant susijusią slėgio palaikymo įrangą, skirtas CO₂ transportuoti į saugyklą.

13. **Didelis anglies dioksido geologinio saugojimo pavojus** (toliau – **didelis pavojus**) – tikimybė, kad bus padaryta žala, ir žalos santykis, į kurį būtina atsižvelgti iš naujo persvarstant, ar galimas CO₂ izoliavimas saugykloje išvengiant neigiamo poveikio ir bet kokio pavojaus aplinkai ir žmonių sveikatai.

14. **Didelis anglies dioksido geologinio saugojimo pažeidimas** (toliau – **didelis pažeidimas**) – CO₂ suleidimo ar saugojimo technologijos pažeidimas arba saugyklos komplekso būklės pažeidimas, keliantis nuotėkio pavojų arba pavojų aplinkai ir žmonių sveikatai.

15. **Esminis anglies dioksido geologinio saugojimo pakeitimas** (toliau – **esminis pakeitimas**) – leidime saugoti CO₂ nenumatytas pakeitimas, kuris gali daryti didelį poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai.

16. **Geologinė formacija** – genetiškai susijusių uolienų kompleksas, kuriame gali būti išskirti ir kartografuoti aiškūs uolienų sluoksniai.

17. **Hidraulinė sistema** – hidrauliškai susieta poringa ertmė, kurioje slėgis gali būti matuojamas techninėmis priemonėmis ir kurią riboja slėgio plitimo barjerai (spūdžiai, druskos kupolai, litologinės ribos ir kt.), arba geologinės formacijos dislokacija.

18. **Laikotarpis po anglies dioksido geologinės saugyklos uždarymo** (toliau – **laikotarpis po uždarymo**) – laikas po saugyklos uždarymo, įskaitant laiką po atsakomybės perdavimo įgaliotajai institucijai.

19. **Leidimas saugoti anglies dioksidą** – dokumentas, kuriuo veiklos vykdytojui leidžiama vykdyti CO₂ saugojimą saugykloje ir nustatomos saugojimo sąlygos.

20. **Leidimas žvalgyti anglies dioksido geologinių saugyklų kompleksus** (toliau – **leidimas žvalgyti**) – dokumentas, kuriuo leidžiama žvalgyti galimų saugyklų kompleksų geologinę sandarą ir nustatomos žvalgymo sąlygos.

21. **Vandens storumė** – vertikali ištisinė vandens masė nuo vandens telkinio paviršiaus iki dugno nuosėdų.

ANTRASIS SKIRSNIS

CO₂ GEOLOGINIO SAUGOJIMO VALSTYBINIS VALDYMAS

3 straipsnis. Valstybės institucijų kompetencija CO₂ geologinio saugojimo srityje

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė):

1) formuoja CO₂ geologinio saugojimo plėtros Lietuvos Respublikos teritorijoje politiką;

2) priima sprendimus dėl Lietuvos Respublikos teritorijos dalių, kuriose negalima įrengti saugyklų, nustatymo;

3) nustato leidimų žvalgyti išdavimo, pratęsimo ir panaikinimo tvarką arba įgalioja tai atlikti kitas institucijas;

4) nustato leidimų saugoti CO₂ išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo tvarką arba įgalioja tai atlikti kitas institucijas;

5) nustato žvalgybos ir konkrečių saugyklų parinkimo CO₂ geologiniam saugojimui tvarką;

6) atlieka kitas šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

2. Aplinkos ministras:

1) tvirtina saugyklų įrengimo ir uždarymo tvarkos aprašą;

2) atlieka kitas šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

3. Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – Lietuvos geologijos tarnyba):

1) išduoda, pratęsia arba panaikina leidimus žvalgyti;

2) išduoda, atnaujina arba panaikina leidimus saugoti CO₂;

3) Žemės gelmių registre registruoja CO₂ geologinio saugojimo duomenis ir informaciją;

4) nustato nuotėkio ir didelių pažeidimų šalinimo priemones;

5) informuoja visuomenę apie CO₂ geologinį saugojimą ir saugos būklę saugyklose;

6) vertina veiklos vykdytojų pateiktus duomenis ir informaciją dėl atsakomybės perdavimo, vykdo teisės aktuose nustatytas pareigas iki ir po atsakomybės perdavimo;

7) atlieka kitas šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

4. CO₂ geologinio saugojimo veiklos priežiūra atliekama Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

TREČIASIS SKIRSNIS

SAUGYKLŲ PARINKIMAS IR LEIDIMAS ŽVALGYTI

4 straipsnis. Lietuvos Respublikos teritorijos dalių vertinimas saugykloms parinkti

1. Lietuvos Respublikos teritorijos dalys, kurias galima žvalgyti siekiant įrengti saugyklas, parenkamos įvertinus galimą žemės gelmių išteklių naudojimą, šalies ekonominius ir visuomenės poreikius. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (toliau – Aplinkos ministerija) vertina Lietuvos Respublikos teritorijos dalis ir teikia pasiūlymus Vyriausybei dėl Lietuvos Respublikos teritorijos dalių, kuriose neleistinas saugyklų įrengimas, patvirtinimo.

2. Draudžiama CO₂ saugoti tam tikrose Lietuvos Respublikos teritorijos dalyse arba visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, jeigu žvalgybos ar Lietuvos Respublikos teritorijos vertinimo metu pirmenybė suteikiama žemės gelmių išteklių ir ertmių naudojimui arba nustatoma:

1) nuotėkio galimybė dėl geologinių priešasčių ar geologinės formacijos nepakankamo uždaruomo;

2) uolienu ar žemės paviršiaus judėjimo galimybė dėl suleidus CO₂ pasikeitusių geodinaminių geologinės formacijos sąlygų;

3) sūrymo patekimo į gėlo požeminio vandens horizontus dėl pasikeitusių hidrodinaminių sąlygų galimybė.

3. Geologinės formacijos tinkamumas saugyklai nustatomas pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytą tvarką ir kriterijus.

4. Sprendimą dėl saugyklos įrengimo priima Lietuvos geologijos tarnyba. Priimant sprendimą dėl saugyklos įrengimo, įvertinamos geologinės sąlygos, saugojimo talpa atskirose Lietuvos Respublikos teritorijos dalyse arba visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, įskaitant leidimą žvalgyti, išduodama šio įstatymo 5 straipsnyje nustatyta tvarka.

5. Geologinė formacija saugyklai pripažįstama tinkama tik tuo atveju, jeigu šio įstatymo nustatyta tvarka siūlomomis naudojimo sąlygomis nėra didelio nuotėkio pavojaus ir jeigu nėra didelio pavojaus aplinkai ar sveikatai.

6. Draudžiama CO₂ saugoti vandens storumėse.

7. Draudžiama išduoti leidimą saugoti CO₂ saugykloje, esančioje saugyklos komplekse, kuris yra už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų.

5 straipsnis. Leidimas žvalgyti

1. Leidimas žvalgyti išduodamas konkurso būdu. Konkurso gauti leidimą žvalgyti Vyriausybės nustatyta tvarka inicijuoja asmenys, pageidaujantys gauti leidimą žvalgyti, arba Lietuvos geologijos tarnyba.

2. Jeigu, vadovaujantis šio įstatymo 4 straipsnio nuostatomis, nustatoma, kad norint gauti informaciją, reikalingą saugykloms parinkti, būtina žvalgyba, skelbiamas konkursas gauti leidimą žvalgyti, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nustatytą išimtį.

3. Leidimas žvalgyti išduodamas be konkurso, jeigu Vyriausybės nustatyta tvarka paskelbtas konkursas gauti leidimą žvalgyti du kartus iš eilės neįvyko, nes nebuvo gauta prašymų arba visi prašymus pateikę asmenys neatitiko šio straipsnio 4 dalyje nustatytų reikalavimų. Asmuo, pageidaujantis gauti leidimą žvalgyti, Vyriausybės nustatyta tvarka pateikia prašymą Lietuvos geologijos tarnybai. Lietuvos geologijos tarnyba, gavusi asmens, pageidaujančio gauti leidimą žvalgyti, prašymą, apie tai paskelbia savo interneto svetainėje ir skelbime nurodo terminą, iki kada galima teikti prašymus dėl leidimo žvalgyti išdavimo. Terminas prašymams dėl leidimo žvalgyti išdavimo pateikti turi būti ne trumpesnis kaip 30 kalendorinių dienų nuo skelbimo Lietuvos geologijos tarnybos interneto svetainėje paskelbimo dienos. Jeigu Lietuvos geologijos tarnyba vienu metu gauna kelis prašymus dėl leidimo žvalgyti išdavimo, leidimas žvalgyti išduodamas konkurso būdu. Vienu metu gautais prašymais laikomi prašymai, kurie pateikiami per Lietuvos geologijos tarnybos nustatytą terminą, skaičiuojamą nuo paskelbimo apie pirmo prašymo gavimą dienos.

4. Leidimas žvalgyti išduodamas, jeigu nustatoma, kad asmuo laikosi visų šio įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių žvalgybą ir CO₂ geologinį saugojimą, reikalavimų ir:

- 1) teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę atlikti žemės gelmių ertmių apiešką ir žvalgybą;
- 2) turi ne mažesnę kaip 5 metų patirtį žemės gelmių kartografavimo srityje;

3) nėra bankrutavęs, likviduojamas, sustabdęs ar apribojęs savo veiklą; jam nėra iškelta bankroto byla arba nėra vykdomas bankroto procesas ne teisme tvarka, nėra siekiama priverstinio likvidavimo procedūros.

5. Sprendimas neišduoti leidimo žvalgyti priimamas, jeigu:

- 1) asmuo neatitinka šio straipsnio 4 dalyje nustatytų reikalavimų;
- 2) nustatoma, kad žvalgybos metu nebus laikomasi visų šio įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių žvalgybą ir CO₂ geologinį saugojimą, nustatytų reikalavimų.

6. Konkurso gauti leidimą žvalgyti laimėtoju pripažįstamas asmuo, pasiūlęs gauti daugiausia naujų geologinių duomenų apie saugyklos kompleksą ir atitinkantis šio straipsnio 4 dalies reikalavimus. Konkurso laimėtojas nustatomas vadovaujantis objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais principais, atsižvelgiant į prašymą pateikusių asmens pasirengimą tokio projekto įgyvendinimui ir prisiimamus įsipareigojimus.

7. Žvalgybos laikotarpis nustatomas leidime žvalgyti, bet ne ilgesnis kaip 3 metai, atsižvelgiant į žvalgybos mastą, reikalingą informacijos pobūdį. Leidimas žvalgyti išduodamas apibrėžtoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, kuri nurodoma leidime žvalgyti. Žvalgybos laikotarpis gali būti pratęstas, jeigu nustatoma, kad leidime žvalgyti nustatyto laikotarpio nepakanka žvalgybai užbaigti, ir jeigu žvalgyba buvo atliekama laikantis leidimo žvalgyti sąlygų. Žvalgybos laikotarpis pratęsiamas vieną kartą ne ilgesniam kaip vienu metų laikotarpiui. Leidimą žvalgyti Vyriausybės nustatyta tvarka išduoda ir žvalgybos laikotarpį pratęsia Lietuvos geologijos tarnyba.

8. Leidimo žvalgyti turėtojas žvalgybą atlieka pagal darbų projektą, suderintą su Vyriausybės įgaliotomis institucijomis, laikydamasis darbų kokybės, aplinkos apsaugos, darbų saugos ir kitų teisės aktuose nustatytų žvalgybos reikalavimų.

9. Leidimo žvalgyti turėtojas turi teisę žvalgyti galimą žvalgyti saugyklos kompleksą. Žvalgybos laikotarpiu draudžiama naudoti galimą žvalgyti saugyklos kompleksą ne pagal

paskirtį, nustatytą leidime žvalgyti. Darbų projekte nustatytais atvejais galima CO₂ suleidimo bandymų stebėseną.

10. Leidimas žvalgyti panaikinamas, jeigu:

1) leidimo žvalgyti turėtojas žvalgybą atlieka nesilaikydamas šiame įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose žemės gelmių tyrimus, nustatytų reikalavimų;

2) leidimo žvalgyti turėtojas nesilaiko darbų kokybės, aplinkos apsaugos ir kitų teisės aktuose nustatytų reikalavimų;

3) leidimo žvalgyti turėtojas nevykdo arba netinkamai vykdo įsipareigojimus, nustatytus leidime žvalgyti.

11. Sprendimą dėl leidimo žvalgyti panaikinimo priima Lietuvos geologijos tarnyba.

12. Konkurso gauti leidimą žvalgyti skelbimo, žvalgybos vykdymo, leidimo žvalgyti išdavimo, pratęsimo ir panaikinimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

13. Už leidimo žvalgyti išdavimą ir pratęsimą imama valstybės rinkliava.

KETVIRTASIS SKIRSNIS LEIDIMAS SAUGOTI CO₂

6 straipsnis. Leidimas saugoti CO₂

1. Saugykla gali eksploatuoti veiklos vykdytojas, nustatyta tvarka gavęs Lietuvos geologijos tarnybos išduotą leidimą saugoti CO₂. Leidimas saugoti CO₂ išduodamas konkurso būdu, išskyrus šio straipsnio 2 ir 5 dalyse nustatytas išimtis. Konkurso gauti leidimą saugoti CO₂ Vyriausybės nustatyta tvarka inicijuoja asmenys, pageidaujantys gauti leidimą saugoti CO₂, arba Lietuvos geologijos tarnyba.

2. Leidimas saugoti CO₂ išduodamas be konkurso, jeigu Vyriausybės nustatyta tvarka paskelbtas konkursas gauti leidimą saugoti CO₂ du kartus neįvyko, nes nebuvo gauta prašymų arba visi prašymus pateikę asmenys neatitiko šio straipsnio 6 dalyje ir 7 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų. Asmuo, pageidaujantis gauti leidimą saugoti CO₂, Vyriausybės nustatyta tvarka pateikia prašymą Lietuvos geologijos tarnybai. Lietuvos geologijos tarnyba, gavusi asmens, pageidaujantį gauti leidimą saugoti CO₂, prašymą, apie tai paskelbia savo interneto svetainėje ir nurodo terminą, iki kada galima teikti prašymus dėl leidimo saugoti CO₂ išdavimo. Terminas prašymams dėl leidimo saugoti CO₂ išdavimo turi būti ne trumpesnis kaip 30 kalendorinių dienų nuo skelbimo Lietuvos geologijos tarnybos interneto svetainėje paskelbimo dienos. Jeigu Lietuvos geologijos tarnyba vienu metu gauna kelis prašymus dėl leidimo saugoti CO₂ išdavimo, leidimas saugoti CO₂ išduodamas konkurso būdu. Vienu metu gautais prašymais laikomi prašymai, kurie pateikiami per Lietuvos geologijos tarnybos nustatytą terminą, skaičiuojamą nuo paskelbimo apie pirmo prašymo gavimą dienos.

3. Leidimas saugoti CO₂ vienoje saugykloje išduodamas tik vienam veiklos vykdytojui.

4. Draudžiama saugyklos kompleksą naudoti ne pagal leidime saugoti CO₂ nurodytą paskirtį.

5. Pirmumo teisę gauti leidimą saugoti CO₂ be konkurso turi leidimo žvalgyti tą saugyklą turėtojas, jeigu leidime žvalgyti nurodytos saugyklos žvalgyba užbaigta, visos leidime žvalgyti nustatytos sąlygos yra įvykdytos ir prašymas dėl leidimo saugoti CO₂ išdavimo pateiktas leidimo žvalgyti galiojimo laikotarpiu.

6. Konkurso gauti leidimą saugoti CO₂ metu atrinktas galimas veiklos vykdytojas arba šio straipsnio 5 dalyje nurodytas pirmumo teisės turėtojas, arba šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka prašymą pateikęs asmuo Lietuvos geologijos tarnybai pateikia įrodymus, pagrindžiančius, kad šie asmenys veiklos vykdymo laikotarpiu turės finansinę garantiją arba kitą Vyriausybės nustatytą lygiavertį dokumentą (toliau – finansinė garantija), kuris galios ir bus taikomas prieš CO₂ suleidimo pradžią, ir prašyme dėl leidimo saugoti CO₂ išdavimo nurodo visą CO₂ kiekį, kuris bus suleidžiamas ir saugomas, šaltinius ir transportavimo būdus, CO₂ srautų sudėtį, CO₂ suleidimo spartą ir slėgį, CO₂ suleidimo įrenginių vietą ir informaciją apie planuojamos ūkinės

veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūrų, nurodytų Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme (toliau – Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas), atlikimą. Prie prašymo dėl leidimo saugoti CO₂ išdavimo pridedami šie dokumentai:

- 1) techninę kvalifikaciją patvirtinantys dokumentai;
- 2) saugyklos, saugyklos komplekso aprašymas, numatomas saugyklos saugumo įvertinimas;
- 3) didelių pažeidimų prevencijos priemonių aprašymo plano projektas;
- 4) siūlomas stebėsenos plano projektas;
- 5) pažeidimų šalinimo priemonių planas, nurodytas šio įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje;
- 6) laikotarpio po uždarymo laikinasis veiksmų planas, nurodytas šio įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje.

7. Konkurso gauti leidimą saugoti CO₂ skelbimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

8. Už leidimo saugoti CO₂ išdavimą ir atnaujinimą imama valstybės rinkliava.

7 straipsnis. Leidimo saugoti CO₂ išdavimo sąlygos

1. Sprendimas išduoti leidimą saugoti CO₂ priimamas, jeigu, išnagrinėjus šio įstatymo 6 straipsnio 6 dalyje nurodytus dokumentus, nustatoma, kad:

1) laikomasi visų šio įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių CO₂ geologinį saugojimą, reikalavimų;

2) asmuo, pateikęs šio įstatymo 6 straipsnio 6 dalyje nurodytą prašymą pagal Vyriausybės patvirtintus kriterijus, yra finansiškai patikimas, turi Aplinkos ministerijos nustatytą techninę kvalifikaciją, gali laikydamasis teisės aktų reikalavimų eksploatuoti ir kontroliuoti saugyklą, kad asmeniui, pateikusiam šio įstatymo 6 straipsnio 6 dalyje nurodytą prašymą, ir šio asmens visiems darbuotojams aplinkos ministro nustatyta tvarka suteikiamos galimybės kelti profesinę kvalifikaciją;

3) tais atvejais, kai vienoje hidraulinėje sistemoje yra daugiau negu viena saugykla, galima slėgio sąveika yra tokia, kad visos saugyklos vienu metu gali atitikti šio įstatymo reikalavimus.

2. Sprendimas neišduoti leidimo saugoti CO₂ priimamas, jeigu:

1) pagal šio įstatymo 6 straipsnio 6 dalyje nurodytus dokumentus nustatoma, kad asmuo, pateikęs prašymą dėl leidimo saugoti CO₂ išdavimo, neatitinka šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose CO₂ geologinį saugojimą, nustatytų reikalavimų ir per Lietuvos geologijos tarnybos nustatytą terminą pateiktų dokumentų nepatiksliavo;

2) pagal šio įstatymo 6 straipsnio 6 dalyje nurodytus dokumentus nustatoma, kad asmuo, pateikęs prašymą dėl leidimo saugoti CO₂ išdavimo, neatitinka šio straipsnio 1 dalyje nustatytų kriterijų;

3) pirmumo teisės turėtojas neatitinka šio straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų.

3. Konkurso gauti leidimą saugoti CO₂ laimėtoju pripažįstamas asmuo, pasiūlęs mažiausią vienos CO₂ tonos saugojimo kainą ir atitinkantis šio straipsnio 1 dalies ir 6 straipsnio 6 dalies reikalavimus.

4. Lietuvos geologijos tarnyba sprendimą išduoti leidimą saugoti CO₂, leidimo saugoti CO₂ projektą ir kitus dokumentus Vyriausybės nustatyta tvarka derina su Europos Komisija. Lietuvos geologijos tarnyba šio įstatymo 6 straipsnio 6 dalyje nurodytą prašymą dėl leidimo saugoti CO₂ išdavimo per vieną mėnesį nuo jo gavimo pateikia Europos Komisijai.

5. Leidimas saugoti CO₂ yra neterminuotas.

8 straipsnis. Saugyklų eksploatavimo pakeitimai, leidimų saugoti CO₂ peržiūra, atnaujinimas ir panaikinimas

1. Veiklos vykdytojas praneša Lietuvos geologijos tarnybai apie visus numatomus saugyklos eksploatavimo pakeitimus, įskaitant su veiklos vykdytoju susijusius pakeitimus. Šiuo atveju prirėikus atnaujinamas leidimas saugoti CO₂. Saugyklos eksploatavimo pakeitimai galimi,

jeigu:

- 1) keičiama metinė CO₂ suleidimo apimtis, nekeičiant bendros saugyklos talpos;
- 2) keičiamas injekcinių gręžinių skaičius ir (ar) išsidėstymas, ir (ar) konstrukcija;
- 3) keičiamas stebėsenos mastas;
- 4) keičiasi veiklos vykdytojo teisinė forma ar veiklos vykdytojas reorganizuojamas;
- 5) keičiamas saugyklos slėgio ir temperatūros režimas, nepabloginant saugumo reikalavimų.

2. Draudžiami esminiai pakeitimai, jeigu pagal šio įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimus naujas leidimas saugoti CO₂ nebūtų išduodamas arba leidimas saugoti CO₂ nebūtų atnaujinamas. Esminiai pakeitimai galimi tik tuo atveju, jeigu keičiama metinė CO₂ suleidimo apimtis arba keičiamas saugyklos slėgio ir temperatūros režimas, arba keičiamas CO₂ suleidimo įrenginių pajėgumas. Šiais atvejais prieš atnaujinant leidimą saugoti CO₂, privalo būti atliktos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūros, nustatytos Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme.

3. Lietuvos geologijos tarnyba privalo peržiūrėti leidimą saugoti CO₂:

- 1) jeigu gaunama duomenų apie bet kokį nuotėkį arba didelius pažeidimus;
- 2) jeigu pagal Vyriausybės nustatyta tvarka pateiktas ataskaitas nustatoma arba atlikti tikrinimai rodo, kad nesilaikoma leidimo saugoti CO₂ sąlygų arba yra nuotėkio arba didelių pažeidimų pavojus;
- 3) jeigu veiklos vykdytojas nesilaiko leidimo saugoti CO₂ sąlygų;
- 4) jeigu, vadovaujantis po leidimo saugoti CO₂ išdavimo atliktais mokslinių tyrimų rezultatais ir technologijų pažanga, paaiškėja, kad tai yra būtina;
- 5) praėjus penkeriems metams nuo leidimo saugoti CO₂ išdavimo ir vėliau kas dešimt metų.

4. Peržiūrėjus leidimą saugoti CO₂, Vyriausybės nustatyta tvarka atnaujinamas leidimas saugoti CO₂, jeigu:

- 1) keičiamos saugyklos ar saugyklos komplekso ribos;
- 2) šio straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais planuojami atlikti saugyklos eksploatavimo pakeitimai;
- 3) šio straipsnio 2 dalyje nustatytais atvejais atliekami esminiai pakeitimai;
- 4) tikslinamos leidimo saugoti CO₂ sąlygos.

5. Peržiūrėjus leidimą saugoti CO₂, jis panaikinamas, jeigu:

1) pagal Vyriausybės nustatyta tvarka pateiktas ataskaitas nustatoma arba atlikti tikrinimai rodo, kad nesilaikoma leidimo saugoti CO₂ sąlygų arba yra nuotėkio arba didelių pažeidimų pavojus, ir veiklos vykdytojas per Lietuvos geologijos tarnybos nustatytą terminą šių pažeidimų nepašalina;

2) įvyko nuotėkis arba didelis pažeidimas ir veiklos vykdytojas nevykdė arba netinkamai vykdė šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytas pareigas;

3) veiklos vykdytojas nesutinka su atnaujinto leidimo saugoti CO₂ sąlygomis, kurios yra būtinos vadovaujantis po leidimo saugoti CO₂ išdavimo atliktais mokslinių tyrimų rezultatais ir technologijų pažanga;

4) peržiūrėjus leidimą saugoti CO₂, nustatomas didelis pavojus arba didelių pažeidimų pavojus ir veiklos vykdytojas nesutinka su atnaujinto leidimo saugoti CO₂ sąlygomis;

5) peržiūrėjus leidimą saugoti CO₂, nustatomas didelis pavojus arba didelių pažeidimų pavojus ir leidimo saugoti CO₂ peržiūrėjimo rezultatai rodo, kad CO₂ izoliuoti saugykloje negalima išvengiant neigiamo poveikio ir bet kokio pavojaus aplinkai ir žmonių sveikatai.

6. Panaikinus leidimą saugoti CO₂ šio straipsnio 5 dalies 1, 2, 3 ir 4 punktuose nustatytais atvejais, konkurso būdu išduodamas naujas leidimas saugoti CO₂. Panaikinus leidimą saugoti CO₂ šio straipsnio 5 dalies 5 punkte nustatytu atveju, Lietuvos geologijos tarnyba uždaro saugyklą pagal šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 3 punktą. Laikotarpiu iki naujas leidimas saugoti CO₂ neišduotas, Lietuvos geologijos tarnyba laikinai perima visus šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytus įpareigojimus dėl:

1) CO₂ srautų priėmimo saugoti kriterijų, nustatytų šio įstatymo 9 straipsnio 3 dalyje, jeigu Lietuvos geologijos tarnyba nusprendžia tęsti CO₂ suleidimą;

2) stebėsenos ir pažeidimų šalinimo priemonių taikymo pagal šiame įstatyme nustatytus reikalavimus;

3) šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų atsisakymo nuotėkio atvejais pagal Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo (toliau – Klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymas) reikalavimus;

4) prevencinių ir aplinkos atkūrimo priemonių, nustatytų Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme (toliau – Aplinkos apsaugos įstatymas), taikymo.

7. Lietuvos geologijos tarnyba susigražina patirtas išlaidas iš veiklos vykdytojo teisės aktu nustatyta tvarka. Šios išlaidos ar jų dalis gali būti padengtos šio įstatymo 14 straipsnyje numatyta finansine garantija. Jeigu finansinė garantija nepadengia visų patirtų išlaidų, likusi išlaidų dalis iš veiklos vykdytojo išieškoma teisės aktu nustatyta tvarka. Jeigu saugykla uždaroma pagal šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 3 punktą, papildomai taikomi šio įstatymo 12 straipsnio 4 dalyje nustatyti reikalavimai. Lietuvos geologijos tarnybos susigražintinos išlaidos neapima išlaidų už paslaugas, už kurias veiklos vykdytojas sumokėjo valstybės rinkliavą.

PENKTASIS SKIRSNIS

ĮSIPAREIGOJIMAI, SUSIJĘ SU SAUGYKLOS EKSPLOATAVIMU, UŽDARYMU IR LAIKOTARPIU PO UŽDARYMO

9 straipsnis. CO₂ srautas

1. CO₂ sraute negali būti atliekų ar kitų pridėdamų medžiagų, taip siekiant jas pašalinti. CO₂ sraute gali būti panašių medžiagų, atsitiktinai patekusių iš šaltinio, atsitiktinai patekusių CO₂ surinkimo ar suleidimo proceso metu, ir medžiagų, pridėtų siekiant stebėti migraciją. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato atsitiktinai patekusių ir migracijos stebėsenos tikslams pridėtų medžiagų leidžiamą kiekį.

2. CO₂ surinkimo ar suleidimo proceso metu visų atsitiktinai patekusių ir pridėtų medžiagų koncentracijos neturi siekti tokio lygio, kad:

- 1) darytų neigiamą poveikį saugyklos vientisumui ir vamzdynamics;
- 2) keltų didelį pavojų aplinkai ir žmonių sveikatai;
- 3) pažeistų teisės aktų reikalavimus.

3. Veiklos vykdytojas CO₂ srautus priima ir suleidžia tik tada, kai yra atlikta CO₂ srautų sudėties analizė ir Vyriausybės nustatyta tvarka atliktas rizikos įvertinimas įrodo, kad taršos lygis atitinka šio straipsnio 1 ir 2 dalių reikalavimus.

4. Veiklos vykdytojas aplinkos ministro ar jo įgaliotos institucijos nustatyta tvarka privalo tvarkyti pristatytų ir suleistų CO₂ srautų apskaitą, fiksuodamas šių srautų kiekį, savybes ir sudėtį.

10 straipsnis. Stebėseną

1. Veiklos vykdytojas privalo vykdyti CO₂ suleidimo įrenginių, saugyklos komplekso stebėseną.

2. Veiklos vykdytojas privalo vykdyti CO₂ santalkos ir aplinkos stebėseną, jeigu to reikia:

- 1) saugyklos užpildymo CO₂ ir CO₂ santalkos formavimosi patvirtinimui;
- 2) saugyklos vientisumo ir CO₂ srauto pastovumo (dangos) patvirtinimui, tektoninio stabilumo vertinimui.

3. Stebėsenos planų rengimo, tvirtinimo ir atnaujinimo tvarką nustato aplinkos ministras arba jo įgaliota institucija.

11 straipsnis. Priemonės, kurių imamas nuotėkio arba didelių pažeidimų atveju

1. Nuotėkio arba didelių pažeidimų atveju veiklos vykdytojas privalo nedelsdamas pranešti Lietuvos geologijos tarnybai ir Aplinkos ministerijos atitinkamo regiono aplinkos apsaugos departamentui ir imtis visų pažeidimų šalinimo priemonių, numatytų Pažeidimų šalinimo

priemonių plane, įskaitant su žmonių sveikatos apsauga susijusias priemones. Pažeidimų šalinimo priemonių planą Vyriausybės nustatyta tvarka rengia veiklos vykdytojas, tvirtina Lietuvos geologijos tarnyba.

2. Lietuvos geologijos tarnyba bet kuriuo metu turi teisę pareikalauti, kad veiklos vykdytojas imtųsi visų būtinų pažeidimų šalinimo priemonių, taip pat su žmonių sveikatos apsauga susijusių priemonių. Lietuvos geologijos tarnyba turi teisę nustatyti papildomų arba kitokių pažeidimų šalinimo priemonių, negu nustatyta Pažeidimų šalinimo priemonių plane.

3. Lietuvos geologijos tarnyba bet kuriuo metu pati gali imtis pažeidimų šalinimo priemonių ir privalo jų imtis tada, kai veiklos vykdytojas nuotėkio arba didelių pažeidimų atveju nesiiima pažeidimų šalinimo priemonių.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nustatytu atveju Lietuvos geologijos tarnyba susigražina patirtas išlaidas iš veiklos vykdytojo Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka. Šios išlaidos ar jų dalis gali būti padengtos šio įstatymo 14 straipsnyje numatyta finansine garantija. Jeigu finansinė garantija nepadengia visų patirtų išlaidų, likusi išlaidų dalis iš veiklos vykdytojo išieškoma Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

12 straipsnis. Saugyklos uždarymas, su saugyklos uždarymu ir laikotarpiu po uždarymo susiję įsipareigojimai

1. Saugykla uždaroma, jeigu:

- 1) CO₂ suleidimas yra užbaigtas ir leidime saugoti CO₂ nurodytos sąlygos yra įvykdytos;
- 2) yra veiklos vykdytojo pateiktas pagrįstas prašymas ir gautas Lietuvos geologijos tarnybos sutikimas;

3) pagal šio įstatymo 8 straipsnio 5 dalį panaikintas leidimas saugoti CO₂.

2. Jeigu saugykla uždaroma pagal šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktus, veiklos vykdytojas tol, kol atsakomybė už saugyklą pagal šio įstatymo reikalavimus bus perduota Lietuvos geologijos tarnybai, ir toliau yra atsakingas už:

- 1) stebėseną;
- 2) ataskaitų teikimą Vyriausybės nustatyta tvarka;
- 3) pažeidimų šalinimo priemonių taikymą;
- 4) įsipareigojimus dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų atsisakymo nuotėkio atveju pagal Klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymą;
- 5) prevencinių ir aplinkos atkūrimo priemonių, nurodytų Aplinkos apsaugos įstatyme, taikymą;
- 6) saugyklos užplombavimą ir CO₂ suleidimo įrenginių išvežimą.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyti įsipareigojimai vykdomi vadovaujantis laikotarpio po uždarymo veiksmų plano reikalavimais. Šį planą Vyriausybės nustatyta tvarka rengia veiklos vykdytojas, o tvirtina Lietuvos geologijos tarnyba. Jeigu saugykla uždaroma pagal šio straipsnio 1 dalies 1 ar 2 punktą, laikotarpiu po uždarymo iki laikotarpio po uždarymo veiksmų plano patvirtinimo iš pradžių taikomas Vyriausybės nustatyta tvarka parengtas laikotarpio po uždarymo laikinasis veiksmų planas, kuris prireikus Vyriausybės nustatyta tvarka atnaujinamas, atsižvelgiant į rizikos analizę, geriausią patirtį ir technologinius patobulinimus.

4. Jeigu saugykla uždaroma pagal šio straipsnio 1 dalies 3 punktą, Lietuvos geologijos tarnyba yra atsakinga už įsipareigojimų, nurodytų šio straipsnio 2 dalies 1, 3, 4 ir 5 punktuose, vykdymą. Lietuvos geologijos tarnyba įsipareigojimus, susijusius su laikotarpiu po uždarymo, vykdo, vadovaudamasi laikotarpio po uždarymo laikinuoju veiksmų planu, kuris prireikus atnaujinamas.

5. Lietuvos geologijos tarnyba iš veiklos vykdytojo Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka susigražina išlaidas, patirtas taikant šio straipsnio 4 dalyje nurodytas priemones. Šios išlaidos ar jų dalis gali būti padengtos šio įstatymo 14 straipsnyje numatyta finansine garantija. Jeigu finansinė garantija nepadengia visų patirtų išlaidų, likusi išlaidų dalis iš veiklos vykdytojo išieškoma Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

6. Sprendimą dėl saugyklos uždarymo priima Lietuvos geologijos tarnyba.

13 straipsnis. Atsakomybės perdavimas

1. Jeigu saugykla uždaroama pagal šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktus, visi įsipareigojimai, nurodyti šio įstatymo 12 straipsnio 2 dalies 1, 3, 4 ir 5 punktuose, perduodami Lietuvos geologijos tarnybai jos pačios iniciatyva arba veiklos vykdytojo prašymu, jeigu įvykdomos šios sąlygos:

1) visi turimi duomenys rodo, kad saugomas CO₂ srautas bus sandariai ir visam laikui izoliuotas;

2) pasibaigę Vyriausybės nustatyta tvarka Lietuvos geologijos tarnybos nustatytas trumpiausias laikotarpis, skaičiuojamas nuo saugyklos uždarymo iki atsakomybės perdavimo. Šis trumpiausias laikotarpis turi būti ne trumpesnis kaip 20 metų, išskyrus atvejus, kai Lietuvos geologijos tarnyba turi pakankamai duomenų, pagrindžiančių, kad šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyto kriterijaus bus laikomasi iki šio laikotarpio pabaigos;

3) buvo įvykdyti šio įstatymo 15 straipsnyje nustatyti finansiniai įsipareigojimai;

4) saugykla užplombuota ir CO₂ suleidimo įrenginiai išvežti.

2. Perdavus atsakomybę, stebėseną gali būti sumažinta iki tokio lygio, kurio pakaktų nuotėkiui ar dideliems pažeidimams nustatyti. Jeigu nustatomas bet koks nuotėkis ar dideli pažeidimai, stebėseną suintensyvinama tiek, kiek reikia problemos mastui ir pažeidimų šalinimo priemonių veiksmingumui įvertinti.

3. Jeigu nustatoma veiklos vykdytojo kaltė, įskaitant atvejus, kai atsakomybės perdavimo metu trūko duomenų, buvo nuslėpta svarbi informacija, buvo veikiamą aplaidžiai, sąmoningai apgaudinėjama arba veikiamą neatsakingai, Lietuvos geologijos tarnyba susigražina iš buvusio veiklos vykdytojo išlaidas, kurias ji patyrė po atsakomybės perdavimo. Po atsakomybės perdavimo galimos susigražinti išlaidos yra numatytos šio įstatymo 15 straipsnyje. Kitokių išlaidų po atsakomybės perdavimo susigražinti negalima.

4. Jeigu saugykla uždaroama pagal šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 3 punktą, atsakomybės perdavimas laikomas įvykdytu tik tokiu atveju, jeigu visi turimi duomenys rodo, kad saugomas CO₂ srautas bus sandariai ir visam laikui izoliuotas, saugykla užplombuota, CO₂ suleidimo įrenginiai išvežti.

5. Sprendimą dėl atsakomybės perdavimo priima Aplinkos ministerija. Atvejus, kai sprendimas dėl atsakomybės perdavimo derinamas su Europos Komisija, nustato Vyriausybė.

14 straipsnis. Finansinė garantija

1. Veiklos vykdytojas kartu su prašymu dėl leidimo saugoti CO₂ išdavimo privalo pateikti įrodymus, pagrindžiančius, kad veiklos vykdymo laikotarpiu veiklos vykdytojas turės finansinę garantiją. Finansinė garantija privalo įsigalioti ne vėliau kaip prieš CO₂ suleidimo pradžią.

2. Finansinės garantijos tikslas – užtikrinti, kad būtų įvykdyti visi įsipareigojimai, susiję su leidime saugoti CO₂ nustatytomis sąlygomis, įskaitant saugyklos uždarymą ir laikotarpiu po uždarymo taikomus reikalavimus, kad būtų įvykdyti visi įsipareigojimai dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų atsisakymo nuotėkio atveju pagal Klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo reikalavimus.

3. Finansinė garantija privalo galioti ir būti taikoma prieš CO₂ suleidimo pradžią ir visą veiklos vykdymo laikotarpį, ir galioti:

1) visą laikotarpį, jeigu saugykla uždaroama pagal šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 1 ar 2 punktą, iki atsakomybės perdavimo pagal šio įstatymo 13 straipsnio nustatytus reikalavimus perduodama Lietuvos geologijos tarnybai;

2) visą laikotarpį, jeigu leidimas saugoti CO₂ panaikinamas pagal šio įstatymo 8 straipsnio 5 dalį, iki bus išduotas naujas leidimas saugoti CO₂, o jeigu saugykla uždaroama pagal šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 3 punktą, iki atsakomybės perdavimo pagal šio įstatymo 13 straipsnio 4 dalį, jeigu buvo įvykdyti šio įstatymo 15 straipsnyje nurodyti finansiniai įsipareigojimai.

4. Veiklos vykdytojo finansinė garantija veiklos vykdymo laikotarpiu periodiškai

peržiūrima ir tikslinama.

5. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato finansinės garantijos dydžio nustatymo ir tikslinimo tvarką.

15 straipsnis. Finansinės procedūros

Veiklos vykdytojas, prieš perduodamas atsakomybę, numatytą šio įstatymo 13 straipsnyje, privalo sumokėti Lietuvos geologijos tarnybai finansinę įmoką, kuri planuojama ir naudojama Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo nustatyta tvarka. Veiklos vykdytojo finansinės įmokos dydžio apskaičiavimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. Šią finansinę įmoką galima naudoti 30 metų trukmės išlaidoms ir laikotarpio po atsakomybės perdavimo įsipareigojimams užtikrinti, taip pat Lietuvos geologijos tarnybos išlaidoms, kurių ji turėjo po atsakomybės perdavimo, siekdama užtikrinti, kad CO₂ būtų sandariai ir visam laikui izoliuotas saugyklose, apmokėti.

16 straipsnis. Leidimų saugoti CO₂ ir uždarytų saugyklų registravimas

Žemės gelmių registre registruojami duomenys apie žvalgybą, iširtas ir suteiktas naudojimui ir visas uždarytas saugyklas ir saugyklų kompleksus, įskaitant jų erdvinis žemėlapius ir pjūvius, taip pat informaciją, kurios reikia nustatyti, kad saugomas CO₂ bus sandariai ir visam laikui izoliuotas.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS GINČŲ SPRENDIMAS IR TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

17 straipsnis. Teisinė atsakomybė ir ginčų nagrinėjimo tvarka

1. Asmenys, pažeidę šio įstatymo reikalavimus, atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.
2. Ginčus saugyklų naudojimo klausimais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka nagrinėja ir sprendžia Lietuvos Respublikos teismai.
3. Iškilus tarpvalstybiniam ginčams, taikoma Europos Sąjungos valstybės narės, kurios jurisdikcijai priklauso vamzdynas arba saugykla, dėl kurių buvo atsakyta suteikti naudojimosi galimybę, nustatyta ginčų sprendimo tvarka. Kilus tarpvalstybiniam ginčui, kai vamzdynas ar saugykla yra daugiau kaip vienos Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje, rengiamos tarpvalstybinės konsultacijos.

18 straipsnis. Poveikis kitų valstybių aplinkai

1. Saugyklų naudojimas Lietuvos Respublikoje turi būti organizuojamas taip, kad nedarytų neigiamo poveikio ar žalos kitų valstybių aplinkai, jų žemės gelmių būklei ir gyventojams.
2. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija atstovauja Lietuvai, jeigu naudojant saugyklą Lietuvos Respublikoje padaroma žala kitoms valstybėms.

19 straipsnis. Lietuvos Respublikos tarptautinis bendradarbiavimas CO₂ geologinio saugojimo klausimais

Kai CO₂ transportuojamas per daugiau kaip vienos Europos Sąjungos valstybės narės teritoriją arba kai saugykla ar saugyklos kompleksas yra daugiau kaip vienos Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje, Lietuvos Respublika kartu su atitinkamų Europos Sąjungos valstybių narių kompetentingomis institucijomis laikosi Europos Sąjungos teisės aktų nustatytų reikalavimų dėl CO₂ geologinio saugojimo.

20 straipsnis. Galimybė naudotis vamzdynu ir saugyklomis

1. Atsižvelgiant į esamą ar potencialų CO₂ saugojimo pajėgumą Lietuvos Respublikos teritorijoje, asmenims, pageidaujantiems saugoti CO₂, galimybė naudotis Lietuvos Respublikos teritorijoje veikiančiomis saugyklomis ir vamzdynu suteikiama pagal šio straipsnio 2, 3 ir 5 dalis.

2. Šio straipsnio 1 dalyje numatytą naudojimosi Lietuvos Respublikos teritorijoje veikiančiomis saugyklomis ir vamzdynu galimybę suteikia Vyriausybės įgaliota institucija Vyriausybės nustatyta tvarka konkurso būdu. Šio straipsnio 1 dalyje numatyta naudojimosi galimybė suteikiama įvertinus:

1) esamą ar potencialų CO₂ saugojimo pajėgumą Lietuvos Respublikos teritorijoje ir esamą ar potencialų vamzdynų pajėgumą Lietuvos Respublikos teritorijoje;

2) kiek ketinama įgyvendinti tarptautiniuose dokumentuose ir Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytus įsipareigojimus sumažinti CO₂ atliekant CO₂ geologinį saugojimą;

3) būtinybę atsisakyti suteikti naudojimosi galimybę, kai yra techninių sąlygų nesuderinamumas, kurio negalima panaikinti pagrįstomis priemonėmis;

4) būtinybę gerbti tinkamai pagrįstus veiklos vykdytojo arba asmenų, teisės aktų nustatyta tvarka atsakingų už vamzdyną, (toliau – vamzdyno operatorius) poreikius ir visų kitų saugyklos, vamzdyno arba atitinkamų perdirbimo ar tvarkymo įrenginių naudotojų, kuriems gali būti daroma įtaka, interesus.

3. Konkurso laimėtoju pripažįstamas asmuo, pasiūlęs didžiausią vienos CO₂ tonos transportavimo kainą, garantuojantis didžiausią leistiną CO₂ srautą ir atitinkantis kitus šiame straipsnyje nustatytus reikalavimus. Jeigu keli asmenys pasiūlo vienodą vienos CO₂ tonos transportavimo kainą ir garantuoja vienodą didžiausią leistiną CO₂ srautą, konkurso laimėtoju pripažįstamas pirmasis prašymą pateikęs asmuo.

4. Vamzdyno operatorius ir veiklos vykdytojai gali atsisakyti suteikti naudojimosi galimybę, jeigu nepakanka pajėgumų. Kiekvienas atsisakymas turi būti tinkamai pagrįstas.

5. Vamzdyno operatorius arba veiklos vykdytojas, atsisakantis suteikti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą naudojimosi galimybę dėl pajėgumų arba jungčių trūkumo, privalo atlikti visus reikalingus patobulinimus, jeigu šie patobulinimai ekonomiškai pagrįsti arba jeigu asmuo, pageidaujantis saugoti CO₂, yra pasirengęs už juos sumokėti, tačiau šie patobulinimai negali turėti neigiamo poveikio aplinkos saugumui, susijusiam su CO₂ transportavimu ir geologiniu saugojimu.

SEPTINTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21 straipsnis. Pasiūlymas Vyriausybei

Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos per du mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTĖ

DALIA GRYBAUSKAITĖ

Lietuvos Respublikos
anglies dioksido
geologinio saugojimo įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 85/337/EEB, direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB, 2008/1/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006 (OL 2009 L 140, p. 114).
